

МІЖРЕГІОНАЛЬНА  
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



МАУП

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА**  
дисципліни  
**“ФІНАНСОВЕ ПРАВО”**  
(для бакалаврів)

МАУП

Київ  
ДП «Видавничий дім «Персонал»  
2009

Підготовлено кандидатом юридичних наук, професором кафедри фінансового та банківського права *К. В. Муравйовим*

Затверджено на засіданні кафедри фінансового та банківського права (протокол № 8 від 23.01.08)

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом*

**Муравйов К. В.** Навчальна програма дисципліни “Фінансове право” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Фінансове право”, питання для самоконтролю, теми контрольних робіт, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**Мета** курсу “Фінансове право” — ознайомити студентів з механізмом правового регулювання процесів мобілізації, розподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів коштів держави.

**Завдання** — усвідомити предмет “Фінансового права”, охарактеризувати види, методи фінансового контролю, розглянути бюджетний устрій України, стадії бюджетного процесу в Україні.

Студенти повинні:

**знати:** стадії бюджетного процесу в Україні, правове регулювання податкової системи, правове забезпечення здійснення державних видатків, правові засади державного кредиту, правове регулювання державного страхування, правове забезпечення функціонування державних цільових фондів, правове регулювання грошової та банківської системи України, правові засади валютного регулювання в Україні;

**уміти:** правильно визначати проблеми регулювання основних фінансово-правових відносин, що регулюють фінансову діяльність і фінансову систему України, бюджетний устрій і бюджетний процес, а також податкові і кредитні, страхові, банківські і валютні правовідносини юридичних та фізичних осіб у сучасних умовах, тлумачити та розкривати основні поняття дисципліни “Фінансове право”, здійснювати наукові дослідження.

Вивчення дисципліни повинно ґрунтуватися на знаннях, здобутих студентами під час опанування ними фундаментальних положень фінансового права та інших суміжних правових дисциплін і курсів.

### ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН дисципліни “ФІНАНСОВЕ ПРАВО”

№ пор.	Назва змістового модуля та теми
1	2
	<b>Змістовий модуль I. Загальна частина</b>
1	Фінансова діяльність держави. Фінансове право України
2	Фінансово-правові норми та фінансові правовідносини
3	Фінансовий контроль

1	2
	<b>Змістовий модуль II. Бюджетне право</b>
4	Бюджетне право і бюджетні правовідносини
5	Доходи і видатки бюджету
6	Міжбюджетні відносини
7	Бюджетний процес
	<b>Змістовий модуль III. Податкове право</b>
8	Податкове право. Податкові правовідносини
9	Суб'єкти податкових правовідносин
10	Оподаткування: об'єкт, ставка
11	Непрямі податки
12	Прямі податки і збори. Спрощена система оподаткування
	<b>Змістовий модуль IV. Грошово-кредитні відносини</b>
13	Банківське право. Банківська система України
14	Грошовий обіг та розрахунки
15	Валютне регулювання та валютний контроль
Разом годин: 135	

**ЗМІСТ**  
**дисципліни**  
**“ФІНАНСОВЕ ПРАВО”**

**Змістовий модуль I. Загальна частина**

**Тема 1. Фінансова діяльність держави. Фінансове право України**

Поняття та ознаки фінансів. Фінанси як юридична категорія. Фінансова діяльність держави. Відмінність державних фінансів від приватних фінансів. Централізовані і децентралізовані фонди коштів. Принципи здійснення фінансової діяльності держави: загальноправові принципи, галузеві принципи. Функції фінансів. Методи здійснення фінансової діяльності держави. Фінансова система України. Елементи фінансової системи України.

Фінансове право як галузь права. Предмет фінансового права України. Метод фінансового права України. Фінансове право України та інші галузі права (конституційне право, адміністративне право, цивільне право, кримінальне право, трудове право). Джерела фінансового права України. Система фінансового права.

*Література [1; 43; 44; 47; 49; 50–61]*

## ***Тема 2. Фінансово-правові норми та фінансові правовідносини***

Поняття фінансово-правової норми. Види фінансово-правових норм. Структура фінансово-правової норми. Особливості фінансово-правових норм. Поняття фінансових правовідносин. Суб'єкти фінансових правовідносин. Органи державної влади як суб'єкти фінансових правовідносин (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Рахункова палата, Міністерство фінансів України, Державна податкова адміністрація, Контрольно-ревізійна служба, Національний банк України). Органи місцевого самоврядування як суб'єкти фінансових правовідносин. Об'єкт фінансових правовідносин. Зміст фінансових правовідносин. Юридичні факти як підстава виникнення фінансових правовідносин.

*Література* [47; 51–61]

## ***Тема 3. Фінансовий контроль***

Поняття фінансового контролю. Об'єкт фінансового контролю. Предмет фінансового контролю. Принципи фінансового контролю. Значення фінансового контролю. Види фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Перевірки як методи здійснення фінансового контролю. Порядок проведення фінансових перевірок.

Поняття суб'єктів фінансового контролю. Види суб'єктів фінансового контролю.

Верховна Рада України як суб'єкт проведення фінансового контролю. Рахункова палата як суб'єкт проведення фінансового контролю. Міністерство фінансів України як суб'єкт проведення фінансового контролю. Державне казначейство як суб'єкт проведення фінансового контролю. Державна податкова служба як суб'єкт проведення фінансового контролю. Державна контрольно-ревізійна служба як суб'єкт проведення фінансового контролю. Національний банк України як суб'єкт проведення фінансового контролю. Державний митний комітет як суб'єкт проведення фінансового контролю. Державна пробірна палата як суб'єкт проведення фінансового контролю.

*Література* [1; 3–5; 15; 26; 35; 41; 47; 51–61]

## **Змістовий модуль II. Бюджетне право**

### ***Тема 4. Бюджетне право і бюджетні правовідносини***

Поняття бюджетного права. Предмет бюджетного права. Джерела бюджетного права. Поняття бюджету. Значення бюджету. Поняття бюджетно-правових норм. Види бюджетно-правових норм. Бюджетні правовідносини. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Повноваження суб'єктів бюджетних правовідносин. Бюджетне законодавство. Бюджетна система. Бюджетний устрій. Бюджетний процес. Принципи побудови бюджетної системи.

Бюджетна класифікація: поняття та складові частини (класифікація доходів, видатків, фінансування бюджету, боргу).

Складові частини бюджету. Загальний фонд бюджету. Спеціальний фонд бюджету. Резервний фонд бюджету.

Єдиний казначейський рахунок. Структура єдиного казначейського рахунку. Призначення єдиного казначейського рахунку.

*Література* [1; 6; 7; 10; 28; 47; 51–61]

### ***Тема 5. Доходи і видатки бюджету***

Поняття доходів бюджету. Ознаки доходів бюджету. Класифікація доходів бюджету. Власні, закріплені та регулюючі доходи. Податкові та неподаткові доходи.

Доходи Державного бюджету України.

Доходи місцевих бюджетів.

Поняття видатків. Ознаки видатків. Принципи видатків.

Класифікація видатків. Поточні та капітальні видатки.

Розпорядники бюджетних коштів. Основні розпорядники бюджетних коштів.

Бюджетне призначення. Бюджетне асигнування. Бюджетне зобов'язання. Бюджетний розпис.

Виконання бюджету за видатками. Стадії виконання бюджету за видатками. Роль Державного казначейства України у виконанні державного та місцевих бюджетів за видатками.

Видатки Державного бюджету України.

Видатки місцевих бюджетів.

Захищені статті видатків. Таємні видатки.

Дефіцит та профіцит бюджету. Джерела фінансування дефіциту бюджету.

*Література* [1; 6; 7; 10; 28; 47; 51–61]

## **Тема 6. Міжбюджетні відносини**

Поняття міжбюджетних відносин. Значення міжбюджетних відносин.

Поняття міжбюджетних трансфертів. Види міжбюджетних трансфертів. Принципи здійснення міжбюджетних трансфертів.

Поняття субвенцій. Види субвенцій.

Дотації вирівнювання.

*Література* [1; 6; 7; 10; 28; 47; 51–61]

## **Тема 7. Бюджетний процес**

Поняття бюджетного процесу. Ознаки бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу. Порядок складання проекту бюджету; основні напрями бюджетної політики; бюджетний запит; схвалення КМУ проекту закону України про Державний бюджет. Розгляд та прийняття бюджету: прийняття до розгляду представленого проекту закону про Державний бюджет України; перше читання проекту закону про Державний бюджет України; друге читання проекту закону про Державний бюджет України; третє читання проекту закону про Державний бюджет України; бюджетні призначення в разі несвоєчасного прийняття закону про Державний бюджет України. Виконання бюджету: за доходами; за видатками. Контроль за виконанням бюджету: звітність про виконання Державного бюджету України; річний звіт про виконання закону про Державний бюджет України та його розгляд.

*Література* [1; 6; 7; 10; 28; 47; 51–61]

## **Змістовий модуль III. Податкове право**

### **Тема 8. Податкове право і податкові правовідносини**

Предмет податкового права. Метод податкового права.

Поняття податкових правовідносин. Види податкових правовідносин. Ознаки податкових правовідносин. Особливості податкових правовідносин.

Джерела податкового права.

Поняття податку. Ознаки податку. Функції податку.

Співвідношення податку і збору. Подібності і відмінності між ними.

Класифікація обов'язкових платежів.

*Література* [1; 5; 14–20; 22–24; 42; 47; 51–61]

## **Тема 9. Суб'єкти податкових правовідносин**

Поняття платника податків. Ознаки платників податків. Види платників податків.

Фізичні особи як платники податків.

Юридичні особи як платники податків.

Постійні представництва іноземних юридичних осіб як платники податків.

Податкові органи як суб'єкти податкових правовідносин: система податкових органів; податкові адміністрації та податкові інспекції; податкова міліція.

Поняття податкового обов'язку (у широкому та вузькому розумінні). Підстави виникнення податкового обов'язку. Підстави припинення податкового обов'язку. Способи забезпечення виконання податкового обов'язку (податкова застава, податкова порука).

*Література* [1; 5; 14–20; 22–24; 42; 47; 51–61]

## **Тема 10. Оподаткування: об'єкт, ставка**

Поняття об'єкта оподаткування. Види об'єкта оподаткування.

Поняття ставки податку. Види ставок податку.

Одиниця оподаткування та база оподаткування.

Поняття сплати податків і зборів. Форми сплати податку. Способи сплати податку. Джерело сплати податку.

Усунення подвійного оподаткування. Поняття подвійного оподаткування. Види подвійного оподаткування. Методи усунення подвійного оподаткування. Усунення подвійного оподаткування завдяки міжнародним договорам.

*Література* [1; 5; 14–20; 22–24; 42; 47; 51–61]

## **Тема 11. Непрямі податки**

Поняття непрямого податку. Ознаки непрямого податку. Види непрямих податків.

Поняття податку на додану вартість. Платники податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування податку на додану вартість. Порядок обчислення і сплати податку на додану вартість. Податковий кредит та бюджетне відшкодування. Податкова накладна.

Поняття акцизного збору. Відмінність акцизного збору від податку на додану вартість. Платники акцизного збору. Об'єкт оподаткування акцизного збору. Порядок обчислення і сплати акцизного збору. Марки акцизного збору.

*Література* [1; 5; 14–20; 22–24; 42; 47; 51–61]



## ***Тема 12. Прямі податки і збори. Спрощена система оподаткування***

Поняття податку на прибуток підприємств. Платники податку на прибуток підприємств. Об'єкт податку на прибуток підприємств.

Валові доходи. Валові витрати. Амортизаційні відрахування.

Порядок нарахування та сплати податку на прибуток підприємств. Ставка податку на прибуток підприємств.

Поняття податку з доходів фізичних осіб. Платники податку з доходів фізичних осіб. Самозайнята особа. Незалежна професійна діяльність. Об'єкт оподаткування. Податковий кредит.

Ставка податку з доходів фізичних осіб.

Оподаткування операцій з продажу нерухомого та рухомого майна.

Оподаткування доходу, отриманого платником податку внаслідок прийняття ним у спадщину коштів, майна, майнових чи немайнових прав.

Оподаткування доходу, отриманого платником податку як подарунок.

Поняття та види мита. Ставки мита. Ввізне та вивізне мито. Сезонне мито. Спеціальне мито. Антидемпінгове мито. Компенсаційне мито.

Митна вартість. Порядок нарахування та сплати мита. Звільнення від сплати мита.

Поняття державного мита. Платники державного мита. Об'єкти справляння державного мита. Розміри ставок державного мита. Пільги щодо сплати державного мита.

Поняття плати за землю. Платники податку. Розмір плати за землю. Об'єкт плати за землю. Пільги щодо плати за землю. Обчислення і строки сплати земельного податку.

Поняття податку на промисел. Платники податку на промисел. Обов'язки платників податку на промисел. Об'єкт оподаткування. Ставка податку на промисел. Порядок сплати та зарахування до бюджету податку на промисел.

Податок з реклами. Комунальний податок. Збір за припаркування автотранспорту. Ринковий збір. Збір за видачу ордера на квартиру. Курортний збір. Збір за участь у бігах на іподромі. Збір за виграш на бігах на іподромі. Збір з осіб, які беруть участь у грі на тоталізаторі на іподромі. Збір за право використання місцевої символіки. Збір за

право проведення кіно- і телезйомок. Збір за проведення місцевого аукціону, конкурсного розпродажу і лотерей. Збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг. Збір з власників собак.

Поняття спрощеної системи оподаткування. Поняття єдиного податку. Суб'єкти малого підприємництва як платники єдиного податку. Ставка єдиного податку. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування.

Торговий патент. Придбання торгового патенту. Вартість торгового патенту. Строк дії торгового патенту. Порядок використання торгового патенту.

Поняття фіксованого сільськогосподарського податку. Платники фіксованого сільськогосподарського податку. Об'єкт оподаткування. Ставка фіксованого сільськогосподарського податку. Порядок нарахування та строки сплати фіксованого сільськогосподарського податку.

*Література* [1; 5; 14–20; 22–24; 42; 47; 51–61]

#### **Змістовий модуль IV. Грошово-кредитні відносини**

##### ***Тема 13. Банківське право. Банківська система України***

Предмет банківського права України. Метод банківського права України. Принципи банківського права України. Банківське право в системі фінансового права.

Банківська діяльність. Правове регулювання банківської діяльності. Поняття та види банківських операцій. Здійснення банківської діяльності.

Поняття банківської системи України. Правові засади функціонування банківської системи.

Поняття та види банків. Організаційно-правова форма банку. Державні банки. Створення та реєстрація банків.

Правовий статус Національного банку України. Функції Національного банку України. Керівні органи Національного банку України. Грошово-кредитна політика.

*Література* [1; 2; 32–38; 40; 47; 51–61]

##### ***Тема 14. Грошовий обіг та розрахунки***

Грошовий обіг в Україні. Готівковий і безготівковий обіг.

Правове регулювання готівкового обігу. Одержання та використання готівки.

Правове регулювання банківського рахунку. Порядок відкриття рахунку в банку. Види банківських рахунків.

Правове регулювання безготівкових розрахунків. Платіжне доручення. Платіжна вимога-доручення. Платіжна вимога. Розрахунковий чек. Акредитив. Вексель. Інкасо.

Правове регулювання кредитних відносин. Поняття та види кредиту. Умови та порядок надання кредиту. Способи забезпечення кредиту.

*Література* [1; 2; 32–38; 40; 47; 51–61]

### **Тема 15. Валютне регулювання та валютний контроль**

Поняття та зміст валютного регулювання. Валютні цінності. Валюта України. Іноземна валюта. Банківські метали.

Поняття валютних операцій. Здійснення валютних операцій.

Поняття валютного контролю. Здійснення валютного контролю.

Суб'єкти здійснення валютного контролю.

*Література* [1; 2; 32–38; 40; 47; 51–61]

### **ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ**

1. Поняття та завдання фінансового контролю.
2. Загальна характеристика операцій банків щодо залучення коштів.
3. Поняття та особливості перевірки та ревізії як основних методів фінансового контролю.
4. Види комерційних банків за діючим законодавством.
5. Види та правила відкриття рахунків у банківських установах.
6. Види та правове значення кошторисів.
7. Державний бюджет як центральна ланка фінансової системи України, його роль у виконанні державних функцій.
8. Децентралізовані і централізовані державні видатки.
9. Завдання та функції Державного казначейства України.
10. Завдання та функції Державної податкової адміністрації України.
11. Завдання та функції податкової поліції.
12. Загальна характеристика банківської системи України.
13. Загальна характеристика бюджетного законодавства України.
14. Загальна характеристика валютного законодавства України.
15. Загальна характеристика завдань Національного банку України.

16. Загальна характеристика мита, що стягується митними органами.
17. Загальна характеристика операцій банків щодо розміщення коштів.
18. Загальна характеристика розрахунково-касових операцій банків.
19. Засоби юридичної відповідальності за порушення фінансово-правових норм.
20. Зміст та особливості аудиторської діяльності.
21. Класифікація видів фінансового контролю.
22. Класифікація та повноваження розпорядників бюджетних коштів.
23. Конституційні засади правового статусу Національного банку України.
24. Мета, зміст, принципи та методи фінансової діяльності держави.
25. Місце фінансового права в правовій системі України.
26. Основні види банківських операцій.
27. Основні елементи податкового закону.
28. Особливості правового статусу комерційних банків в Україні
29. Особливості фінансово-правових норм та фінансових правовідносин.
30. Повноваження Аудиторської палати України.
31. Повноваження Національного банку України в сфері валютного регулювання.
32. Повноваження працівників Державної контрольно-ревізійної служби України.
33. Податкова система України, загальнодержавні та місцеві податки.
34. Податок з власників автотранспортних засобів.
35. Податок на доходи фізичних осіб.
36. Податок на прибуток підприємств в Україні.
37. Поняття бюджетного процесу та його стадій.
38. Поняття бюджетної системи та бюджетного устрою України.
39. Поняття державного кредиту.
40. Поняття і види валютних операцій.
41. Поняття і види валютних цінностей.
42. Поняття і види доходів Державного бюджету України.

43. Поняття і методи бюджетного регулювання.
44. Поняття і структура фінансової системи України.
45. Поняття та види державних видатків.
46. Поняття та ознаки податків.
47. Поняття та принципи кошторисно-бюджетного фінансування.
48. Поняття фінансів, ознаки і функції державних фінансів.
49. Поняття, предмет і метод фінансового права.
50. Порядок ведення касових операцій в Україні.
51. Порядок складання та затвердження індивідуальних кошторисів.
52. Правовий статус Державної контрольно-ревізійної служби України.
53. Правовий статус Державної податкової служби України.
54. Правовий статус Міністерства фінансів України.
55. Правовий статус Рахункової палати України.
56. Правові основи аудиторського контролю в Україні.
57. Правові основи розмежування доходів і витрат між ланками бюджетної системи.
58. Правові форми безготівкових розрахунків.
59. Правові форми фінансової діяльності держави.
60. Принципи безготівкових розрахунків.
61. Принципи бюджетного устрою України.
62. Принципи ведення касових операцій в Україні.
63. Прямі та непрямі податки.
64. Система державних органів, які здійснюють керівництво фінансовою діяльністю в Україні.
65. Система оподаткування фізичних осіб в Україні.
66. Система оподаткування юридичних осіб в Україні.
67. Система фінансових і кредитних органів України.
68. Система фінансового права.
69. Структура бюджетної класифікації України.
70. Структура та зміст індивідуальних кошторисів.
71. Функції Рахункової палати України.
72. Характеристика акредитивної форми розрахунків.
73. Характеристика акцизного збору.
74. Характеристика безготівкових розрахунків чеками.
75. Характеристика бюджетних правовідносин.
76. Характеристика бюджету як економічної і правової категорії.

77. Характеристика конституційних норм, які регулюють фінансову діяльність.
78. Характеристика методів фінансового контролю.
79. Характеристика місцевих податків і зборів.
80. Характеристика непрямих податків за діючим законодавством.
81. Характеристика об'єктів валютних правовідносин.
82. Характеристика податку на добавлену вартість.
83. Характеристика прямих податків за діючим законодавством.
84. Характеристика стадії виконання бюджету.
85. Характеристика стадії заключення бюджету.
86. Характеристика стадії розгляду та затвердження проекту бюджету.
87. Характеристика стадії розробки проекту бюджету.
88. Характеристика суб'єктів валютних правовідносин.
89. Характеристика та види неподаткових доходів.
90. Централізовані та децентралізовані державні доходи.

### **ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ**

Контрольна робота має три теоретичні запитання. Теоретичне завдання необхідно виконати у письмовій рефератній формі шляхом викладення повних та обґрунтованих відповідей на поставлені питання. Відповіді на питання треба давати, посилаючись на нормативно-правові акти і науково-теоретичні положення щодо теми завдання. У кінці подається “Список літератури”, де вказуються нормативно-правові акти та література, на які студент посилається при написанні роботи. Список подає повну назву нормативно-правового акта, автора (авторів), підручника, монографії, статті тощо

Завдання для контрольних робіт складені на десять варіантів. Варіант контрольної роботи вибирається за останньою цифрою номера залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра залікової книжки “1”, то студент повинен виконувати перший варіант контрольної роботи і т. д.

#### **Варіант 1**

1. Фінансово-правові норми: поняття, види, особливості.
2. Дефіцит та профіцит бюджету. Джерела фінансування дефіциту.
3. Юридичні особи як платники податків.

## **Варіант 2**

1. Фінансові правовідносини: поняття, суб'єкт, об'єкт, зміст.
2. Державне мито.
3. Правове регулювання готівкового обігу.

## **Варіант 3**

1. Предмет та метод фінансового права України.
2. Аудиторська діяльність.
3. Резервний фонд бюджету.

## **Варіант 4**

1. Фінансова система України.
2. Міжбюджетні трансферти: поняття, види, принципи.
3. Об'єкт оподаткування: поняття, види.

## **Варіант 5**

1. Фінансовий контроль: поняття та значення.
2. Класифікація видатків.
3. Предмет і метод податкового права.

## **Варіант 6**

1. Суб'єкти проведення фінансового контролю.
2. Бюджет: поняття, значення.
3. Ставка податку: поняття, види.

## **Варіант 7**

1. Джерела фінансового права України.
2. Розгляд та прийняття бюджету.
3. Співвідношення податку і збору.

## **Варіант 8**

1. Бюджетне законодавство.
2. Класифікація обов'язкових платежів.
3. Поняття та зміст валютного регулювання.

## **Варіант 9**

1. Субвенції. Види субвенцій.
2. Податковий обов'язок.
3. Валютний контроль.

## Варіант 10

1. Контроль за виконанням бюджету.
2. Мито: поняття, види.
3. Банківська система України.

### **СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ**

#### *Основна*

1. *Конституція* України (У ред. від 28.06.96). — Харків: Консум, 1996.
2. *Бюджетний кодекс*.
3. *Закон* України “Про банки і банківську діяльність” від 20.03.91 № 872-ХІІ // ВВР України. — 1991. — № 38.
4. *Закон* України “Про аудиторську діяльність” // ВВР України. — 1993. — № 23.
5. *Закон* України “Про Державну контрольно-ревізійну службу в Україні” // ВВР України. — 1994. — № 11.
6. *Закон* України “Про Державну податкову службу в Україні” // ВВР України. — 1994. — № 15.
7. *Закон* України “Про Державний бюджет України на 2007 рік” // ВВР України. — 2000. — № 6.
8. *Закон* України “Про бюджетну систему України на 2007 рік” // ВВР України. — 1995. — № 26.
9. *Закон* України “Про державний внутрішній борг” // Банківське право: Навч. посіб. / Упоряд. М. П. Кучерявенко. — Х.: Торсінг, 1999.
10. *Закон* України “Про державне регулювання ринку цінних паперів” // Голос України. — 1996. — 26 листоп. — № 221.
11. *Закон* України “Про економічну самостійність України” // ВВР України. — 1991. — № 38.
12. *Закон* України “Про підприємництво” // ВВР України. — 1991. — № 46.
13. *Закон* України “Про власність” // ВВР України. — 1991. — № 20.
14. *Закон* України “Про цінні папери і фондову біржу” // ВВР України. — 1991. — № 38.
15. *Закон* України “Про систему оподаткування” // ВВР України. — 1994. — № 6.



16. *Закон України “Про місцеві Ради народних депутатів України”* // ВВР України. — 1992. — № 28.
17. *Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про систему оподаткування”* // Діло. — 1997. — № 22(544).
18. *Закон України “Про податок на додану вартість”* // Галицькі контракти. — 1997. — № 21.
19. *Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”* // Галицькі контракти. — 1997. — № 26.
20. *Закон України “Про податок (власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів”* // ВВР України. — 1992. — № 11.
21. *Закон України “Про джерела фінансування шляхового господарства України”* // ВВР України. — 1992. — № 47.
22. *Закон України “Про акцизний збір”* // ВВР України. — 1993. — № 10.
23. *Закон України “Про державний реєстр фізичних осіб — платників податків”* // ВВР України. — 1993. — № 2.
24. *Закон України “Про єдиний митний тариф України”* // Таможенное право Украины: Сб. норм. документов. — Х.: Прапор, 1995.
25. *Закон України “Про режим іноземного інвестування”* // Уряд кур’єр. — 1996. — 25 квіт. (№ 77–78).
26. *Про Рахункову палату Верховної Ради України* // ВВР України. — 1996. — 29 жовт. (№ 204).
27. *Закон України “Про страхування”* // ВВР України. — 1996. — № 18.
28. *Закон України “Про місцеве самоврядування”* // ВВР України. — 1997. — 14 черв. (№ 107–108).
29. *Закон України “Про індексацію грошових доходів населення”* // ВВР України. — 1991. — № 42.
30. *Закон України “Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах”* // Укр. митниця-2: Зб. норм. документів. — К.: Лібра, 1997.
31. *Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”* // Укр. митниця-2: Зб. норм. документів. — К.: Лібра, 1997.
32. *Про кредитування: Положення НБУ від 28.09.95 № 246* // Закон і бізнес. — 1995. — № 46.

33. *Порядок* ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова НБУ від 02.02.95 // Закон і бізнес. — 1998. — № 2.
34. *Про безготівкові* розрахунки в господарчому обороті України: Інструкція НБУ від 02.08.96 // Галицькі контракти. — 1996. — № 41.
35. *Статут* Національного банку України: Затв. Постановою Президії ВРУ від 07.10.91 № 1605-ХІІ // Банківське право: Зб. норм. документів / Упоряд. М. П. Кучерявенко. — Х.: Торсінг, 1999.
36. *Про порядок* створення і реєстрації комерційних банків: Положення НБУ від 21.07.98 № 281 // Банківське право: Зб. норм. документів / Упоряд. М. П. Кучерявенко. — Х.: Торсінг, 1999.
37. *Про відкриття* банками рахунків у національній та іноземній валюті: Інструкція № 3 НБУ // Банківське право: Зб. норм. документів / Упоряд. М. П. Кучерявенко. — Х.: Торсінг, 1999.
38. *Про організацію* роботи з готівкового обігу установами банків України: Інструкція НБУ № 4 від 20.06.95 // Банківське право: Зб. норм. документів / Упоряд. М. П. Кучерявенко. — Харків: Торсінг, 1999.
39. *Банковско-фінансово-правовий* словарь-справочник / Авт.-сост. Л. К. Воронова. — К.: А. С. К., 1998.

#### *Додаткова*

40. *Бугулов В. М., Бугулова Т. В.* Національний банк та його операції: Конспект лекцій. — К.: МАУП, 1997.
41. *Василик О. Д.* Державні фінанси України: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 1997.
42. *Гега П. Т.* Правовий режим оподаткування в Україні. — К.: Юрінком, 1997.
43. *Гикиш Л. В.* Фінансы: Учеб. пособие. — 2-е изд., стереотип. — К.: МАУП, 1998.
44. *Загородиш А. Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С.* Фінансовий словник. — Л., 1996.
45. *Калина А. В., Кощев А. А.* Работа современного коммерческого банка: Учеб.-метод. пособие. — К.: МАУП, 1997.
46. *Кучерявенко Н. П.* Налоговое право: Учебник. — Х.: Консум, 1997.
47. *Музыка О. А.* Фінансове право. — К., 2004.

48. *Опришко В. Ф.* Міжнародне економічне право: Підручник. — К.: Либідь, 1995.
49. *Орлюк О. П.* Банківська система України: правові засади організації. — К.: Юрінком Інтер, 2003.
50. *Словник* термінів ринкової економіки. — К.: Глобус, 1996.
51. *Фінанси* України при переході до ринку: теорія і практика // Зб. наук. праць. — Луцьк, 1996.
52. *Фінансове* право: Курс лекцій / В. А. Предборський, Л. А. Жук, А. Г. Зюнькін та ін. — К.: Правові джерела, 1998.
53. *Фінансове* право: Навч. посіб. для студ. юрид. вузів та ф-тів. — К., 1995.
54. *Фінансове* право: Підручник / Е. О. Алісов, Л. К. Воронова, С. Т. Кадькаленко та ін. — Х.: Консум, 1998.
55. *Фінансовое* право: Учебник / Под ред. проф. О. Н. Горбуновой. — М.: Юристъ, 1996.
56. *Фінансовое* право: Учебник / Отв. ред. Н. И. Химичева. — М.: БЕК, 1996.
57. *Фінансовое* право России: Учебник. — М., 1995.
58. *Фінансы.* Денежное обращение. Кредит: Учеб. для вузов. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997.
59. *Фінансові* санкції за законодавством України / Відп. ред. В. С. Ковальський. — К.: Юрінком Інтер, 2001.
60. *Фінансове* право: Навч.-метод. посіб. — Ірпінь: Академія ДПС України, 2003.
61. *Фінансове* право України: Підручник / Г. В. Бех, О. О. Дмитрик, І. С. Криницький / За ред. М. П. Кучерявенька. — К.: Юрінком Інтер, 2004.

## **ЗМІСТ**

Пояснювальна записка .....	3
Тематичний план дисципліни “Фінансове право” .....	3
Зміст дисципліни “Фінансове право” .....	4
Питання для самоконтролю .....	11
Теми контрольних робіт .....	14
Список літератури .....	16

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>С. М. Толкачова</i>
Комп’ютерне верстання	<i>Н. М. Музиченко</i>

Зам. № ВКЦ-3889

Підп. до друку 16.04.09. Формат 60×84/<sub>16</sub>. Папір офсетний.  
Друк ротатійний трафаретний.  
Ум. друк. арк. 1,16. Обл.-вид. арк. 0,9. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)  
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»  
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру  
суб’єктів видавничої справи ДК 3262 від 26.08.2008*